

Център за образователна интеграция
на децата и учениците от етническите малцинства

*“Подпомагане институционализирането на
процеса на десегрегация в Република
България”*

Roma Education Fund

Подпомагане институционализирането на процеса на десегрегация в Република България

- Проектът ***“Подпомагане институционализирането на процеса на десегрегация в Република България”*** се реализира, както със средства от Ромския образователен фонд – Будапеща (РОФ) – 311 224 евро, така и от бюджет на МОНМ – 100 000 евро.
- Изпълнява се в периода юни 2010 г. – септември 2012 г. от Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ).
- В рамките на проекта се обявяват две конкурсни процедури, насочени към общините в партньорство с местни НПО, работещи по проблемите на образователната интеграция.

Конкурсни процедури - приоритети

Проектите се вписват в „Националната програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка 2006 - 2015 г.“ и в актуализираната през 2010 г. „Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства“, както и в приоритетите на РОФ.

- **Приоритетни дейности:** - подпомагане на интеграцията чрез десегрегация; извънкласни и извънучилищни дейности в приемни и средищни училища; подобряване на образователната среда в приемни и средищни детски градини и училища; дейности, свързани с родители на децата и учениците от приемните и средищните детски градини и училища;

Конкурсни процедури - приоритети

- дейности, насочени към позитивна промяна в нагласите на родителите на деца и ученици от етническите малцинства към образователната дейност в детската градина и училище;
- въвеждане и развиване на целодневни форми на обучение;
- въвеждане и развиване на полуинтернатни групи (ПИГ);
- повишаване квалификацията на учителите за работа в мултиетническа среда

Цел

Главната цел на конкурсните процедури е подпомагането на общините в осъществяването на образователната интеграция на учениците от обособени ромски квартали в приемни училища, както и насърчаването на партньорствата между местни власти и НПО за създаване на равен достъп до качествено образование на ромските деца и ученици, в изпълнение на заложените цели и приоритети в *Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства.*

Акценти

- реално и устойчиво изпълнение на местните политики за образователна интеграция на учениците от ромски произход, чрез доказана ангажираност на кандидатстващата институция;
- включване в проектните дейности на образователни посредници, активисти, доброволци и привличане на авторитетни хора - представители на общността;
- създаване на устойчиви партньорства и коалиции между местната власт, РИО, НПО, училища, детски градини и други заинтересовани страни за ефективно участие в процеса на образователната интеграция и десегрегация;
- работа с родители – разработване на иновативни подходи, с цел създаване на устойчив ресурс в общността, информирани и убедени в необходимостта от промотирането на образованието като ценност

Акценти

Конкурсна процедура – 33.7. – 2010:

- Процедурата е насочена предимно към селските общини.
- 4 информационни срещи с представители на общини, РИО, НПО - Пловдив, Монтана, Варна, Стара загора;
- Максималната стойност на 1 проект – 30 000 лв.

Конкурсна процедура – 33.8. – 2011

- Процедурата е насочена към всички общини;
- Процедурата е насочена, предимно към училищата;
- 2 информационни срещи в София;
- Максимална стойност на 1 проект – 40 000 лв.

По двете КП кандидатствалите общини са 99. Финансирани са общо – 22 общини – 11 КП 33.7. и 11 КП 33.8.

Финансирани общини

- Проектите се реализират в период между 10 месеца и 1 година. Разпределени са сравнително равномерно по цялата територия на страната, като са представени различни населени места и ромски групи с оглед на техните демографски, социални, културни, езикови и образователни параметри.
- Подкрепените общини са - Бургас, Монтана, Димитровград, Кричим, Шумен, Блачик, Летница, Лом, Димово, Елхово, Кюстендил (33.7. – 2010); Сливен, Дупница, Пловдив, Силистра, Нови пазар, Тунджа, Средец, Правец, Лясковец, Черевн бряг, Варна (33.8 – 2011). Продължени са надграждащи проекти на 3 общини чрез анекси – Бургас, Монтана и Димитровград.

Постигнати резултати

- Привличане и ангажиране на местните власти и НПО с ценен опит в образователния процес на десегрегация и образователна интеграция – за пръв път конкурсните процедури са насочени директно към общини, до този момент подобни проекти се изпълняват от НПО. Като цяло при повечето общини се наблюдаваше желание и старание за подобряване на работата в процеса на интеграция и десегрегация – работа с ромски родители, привличане на повече хора от общността към проектните дейности, изпълнение на политиките за образователна интеграция, тясно сътрудничество с ромски НПО, които работят в махали и квартали, подобряване на работата на учители, организиране на съвместни дейности на ромски и неромски родители и т.н.

Постигнати резултати

- Осигуряване на условия за пълноценен учебен процес на десегрегация в общините: съвместно с ромски НПО, в общините Сливен, Монтана, Кюстендил, Дупница, Средец се извозваха ромски деца и ученици в приемни училища и детски градини. В Бургас и Пловдив учениците от ромските квартали, благодарение на усилията на общините и НПО бяха подготвени да кандидатстват в професионални гимназии в общообразователни училища и успяха да се справят успешно, въпреки трудностите и предизвикателствата. Сближиха се позициите на родители и учители. Представителите на общините работеха съвместно с ромски НПО в кварталите - с учениците и техните родители – подобри се доверието и мотивацията на ромските ученици и родители за образование в по-висша степен.

Постигнати резултати

- Изграждане на консенсус с общинските власти, общините и НПО, както и съответните заинтересовани страни за партньорство в процеса на образователна интеграция и десегрегация - 12 Меморандума за разбирателство между общините и заинтересованите страни бяха подписани – Монтана, Бургас, Балчик, Димитровград, Димово, Лом, Кюстендил, Силистра, Варна, Лясковец, Дупница, Чревен бряг.
- Роля на РИО – одобряване на програми и обучения, меморандуми, участие в дейности. 11 писма за подкрепа.

Постигнати резултати

- Общо по проекта над **7500** деца и ученици са участвали в проектните дейности. **3222** ромски деца и ученици от **72** учебни заведения - **59** училища и **13** детски градини са участвали в проектните дейности; **890** ромски ученици и деца са учили в **21** приемни училища и **6** приемни детски градини. **30** от училищата са средищни, а от тях **25** са селски;
- **Намаляване на отпадналите ученици** – всички общини заявяват, че имат намаление при отпадането на учениците и децата – между **3%** и **100%**.
- **Повишаване на академичните постижения на ромските ученици** – минимум **429** ученици са повишили резултати си според получените данни;

Постигнати резултати

- Над **1867** ромски родители са участвали в изпълнението на проектните дейности . Например в Дупница е създаден Клуб на родителя, в Сливен, Монтана, Бургас ромски образователни медиатори работят ежедневно с родители, ученици и учители, в Лясковец се създаде Училищно настоятелство и в него ще участват 2 родители на ромски ученици, в Правец е създадена „стая на добрите идеи“ и т.н. Над **3179** ромски родители са участвали в събития по проектите;
- Над **2106** (848 – 33.7. и 1258 – 33.8.) не ромски родители са участвали в дейностите по проекта;
- **106 ромски родители са членове на Училищни настоятелства** във Варна, Монтана, Лясковец, Тунджа, Дупница, Димитровград, Бургас, Димово, Летница, Елхово.

Постигнати резултати

- **21 обучения на над 200 учители** в училища и детски градини са проведени по теми като “Работа в мултикултурна среда” (Правец, Лясковец, Силистра), „Взаимодействието между деца – родители – учители”, „Превенция, управление и корекция на агресивното поведение в училище“ (Балчик), „Интерактивни билингвални технологии за работа в мултикултурна среда“; проведени са и срещи за обмяна на добри практики; провеждани са регулярни родителски срещи и информационни кампании сред родителите.
- **71 представатели на ромската общност са наети и работят по проектите** - 30 от тях работиха като образователни посредници. Над 100 доброволци и активисти участват в проектните дейности.

Постигнати резултати

- Осигуряване на успешно и прозрачно изпълнение на финансираните проекти – вътрешни мониторингови посещения – 44 (17 - 33.7. и 27 - 33.8.); - мониторингови посещения – РОФ – 2; външна оценка - 2; финални отчети – 25 и 11 междинни отчети;
- **144 позитивни медийни изяви** (119 - 3.7. и 125 33.8.);
- Над 30 брошури, училищни вестника, сборници, събрани казуси от работа на психолози с родители; изработени предмети от децата и учениците по време на извън-класните занятия; клубове по интереси; клубове на родителя;

Трудности

- Устойчивост;
- Недостатъчни информационни и разяснителни кампании за възможността общините да кандидатстват и реализират проекти, насочени към десегрегация;
- Максимално ангажиране на общините в прокетните дейности, недопускане прехвърляне на работата върху НПО; работа в екип;
- Липса на работа в мрежа и обмяна на опит на общините, работещи по проблемите на десегрегацията и образователната интеграция;
- Провеждане на конкурсна процедура и реализиране на проекти в предизборна и изборна ситуация.
- Плащането на таксите в детските градини – честа причина за отсъствия и отпадане? Добри практики и политики!

Препоръки

- По-активно включване и ангажиране на заинтересованите страни в проектните дейности – РИО-та и други местни социални институции;
- Осъществяване на регулярни информационни кампании по време на изпълнението на проекта не само в началото или в края на проекта – регионални и национални конференции, срещи и т.н.;
- Въвеждане на задължително условие – по проектите да участват (да бъдат наети) представители на ромска общност – НПО, родители, ключови хора, доброволци;

Препоръки

- Насърчаване на ефективни подходи и практики за работа с ромски родители; Насърчаване на съвместни дейности и инициативи между ромски и неромски родители;
- Насърчаване на дейности не само за десегрегация, но и за мотивиране, с цел задържане на учениците в общообразователните и примените училища;
- Насърчаване на дейности и инициативи за сближаване на позициите между учители и родители;
- Наръсчаване и използване на ефективни подходи за превенция на отпадането на ученици, особено на ромски момичета;
- Общините да бъдат задължени да участват макар и с минимални средства, както по проектите, така и след тяхното приключване— идеята е да докажат ангажираност и устойчивост.

НАЙ-ВАЖНОТО

- ДЪЛГОСРОЧНОСТ
- ДОВЕРИЕ
- ЕКИП
- ХОРАТА

